

Evangelium ve vztazích

Týden křesťanského domova

Úvod

Přednášky pro modlitební týden křesťanského domova mají tento rok název „*Evangeliium ve vztazích*“. Vybízejí nás k hledání a pochopení vztahové roviny v příbězích rodin, které jsou zaznamenány v Bibli. Cílem těchto přednášek je zaměření na důležité vztahy v našem životě. Pomocí nám budou konkrétní rady a doporučení. Společně budeme uvažovat o vztahu k sobě, k ostatním i k Bohu. Také budeme pod drobnohledem zkoumat lásku, která je vždy zdrojem každého dobrého vztahu.

Svým zaměřením chtějí přednášky oslovit co nejširší skupinu čtenářů – jak ty, kteří jsou v manželském svazku či do něj plánují vstoupit, tak i ty, kteří jsou svobodní.

Přednášky mohou být skvělou příležitostí pro setkání při společném stole, na němž každý může něco přinést. Vyjadřujme vděčnost tím, že spolu budeme trávit čas, vzájemně se povzbuzovat, a tak dávat najevo to, že k sobě patříme.

Přeji vám požehnaný a hodnotný čas při čtení těchto přednášek a při společných modlitbách v okruhu těch, na nichž vám záleží... ☺

OLIVER POPOVIČ,

VEDOUcí ODDĚLENÍ KŘESŤANSKÉHO DOMOVA

Důležitá poznámka!

Přednášky pro modlitební týden křesťanského domova tento rok obsahují „jen“ pět přednášek. Závěrečná část, která by měla

probíhat v sobotu, bude společnou záležitostí všech zúčastněných (více informací je uvedeno v závěru těchto přednášek).

O autorovi

Autorem přednášek je **Mihalec Gábor**, kazatel z Maďarské unie církve adventistů. Bratr Mihalec je zároveň unijním vedoucím Oddělení křesťanského domova.

Mnoho let se zabývá oblastí partnerských vztahů a rodiny, pracuje také jako rodinný terapeut a výchovný poradce, napsal několik knih. Mezi nejvýznamnější patří „Prstýnková terapie“ – příručka šťastného manželství, kterou vydalo v angličtině nakladatelství Review and Herald.

Mihalec Gábor získal teologické vzdělání na Theologische Hochschule Friedensau, svá studia završil titulem PhD. v oblasti pastorační psychologie na Univerzitě Károly Gáspara v Budapešti.

Se svojí manželkou Dorotou, která působí jako vedoucí Oddělení dětí v Maďarské unii, a s dvěma dospívajícími dětmi – Boglárkou a Viktorem – žijí v Sándorfalvě v jihovýchodní části Maďarska.

(Texty těchto přednášek byly v roce 2014 podkladem pro setkání tábora křesťanského domova v Norské divizi. Autor přeje čtenářům modlitebního týdne křesťanského domova v roce 2015 mnoho Božího požehnání, užítku a „evangelia“ v dobrých vztazích...)

Čtení Bible ve 3D

Bibli můžeme číst třemi způsoby – v černobílém provedení, ve vícebarevném a ve 3D. Platí, že čím více čteme Bibli, tím bezpečnější prožíváme vztah s Bohem a tím lepší rozhodnutí činíme ve svém každodenním životě. Přemýšlejme společně nad tím, co má Bůh pro nás a naše rodiny připraveno.

Čtení Bible ve 3D

Cílem této první přednášky je představit rámec či pevný základ pro všechna následující témata, která budeme v tomto týdnu studovat a jež se budou týkat vztahu k sobě samému, k druhým (zvláště našemu partnerovi či partnerce) a k Bohu. Vzpomínám si na své dětství, kdy jsem měl ve svém pokoji černobílý televizor Grundig s 38centimetrovou úhlopříčkou. Nejprve však chci mladší generaci popsat, jak vlastně tento televizor vypadal. Malinká obrazovka byla umístěna v ohromné bedně. Byl jsem velkým fanouškem dobrých filmů, a tak jsem u televize strávil hodně času. Většinou mi však obraz v této televizi připomínal situaci, když za oknem padal sníh. Herce jsem sice rozeznal, ale sledovat film byl opravdu oříšek. Nakonec se v roce 1983 přestěhovala revoluce v zábavním průmyslu přímo do našeho obýváku. Můj otec zakoupil barevný televizor Grundig s obrazovkou, která měla úhlopříčku 54 centimetrů. To byl zázrak, protože filmy jakoby ožily. Díval jsem se na ten samý film jako v minulosti, ale byl úplně jiný – plný barev a života. Víte, co se mi však líbí nejvíc? Když si nasadím brýle a sleduji filmy ve 3D. Tímto způsobem si mohu film vychutnat nejvíc. Nejenže ho

sledujete, ale stáváte se přímo jeho součástí. Vidíte, jak motýl přistává na špičce vašeho nosu. Můžete přímo vnímat prostor mezi stromem a budovou, která je za ním. Anebo se můžete téměř dotknout čepele meče Jacka Sparrowa.

Proč vám to vyprávím? Ne, neobávejte se, tato přednáška je opravdu o vztazích. Zjistil jsem, že v kontextu vztahů je možné číst Bibli třemi různými způsoby. Znáám mnoho lidí, kteří čtou Bibli černobíle. Pro ně je vše bílé, nebo černé. Někteří lidé zjistili, že existují i nějaké barvy, a tak čtou biblické pasáže, které se týkají vztahů, barevně. A jen menšina lidí čte biblický text ve 3D, kdy text ožívá a stává se součástí jejich života. Podívejme se nyní podrobně na tyto tři způsoby.

1. Černobílé čtení Bible

V Bibli je zapsáno mnoho textů, které jasně vymezují pravidla v lidských vztazích. Jsou velmi jednoznačně formulované, jasně pochopitelné – černobílé výroky, pravidla a zákony. Většinou je nacházíme ve Starém zákoně. Některé jsou v Desateru.

„Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh“ (páté přikázání; Ex 20,12).

„Nezabiješ“ (šesté přikázání; Ex 20,13).

„Nesesmilníš“ (sedmé přikázání; Ex 20,14).

Jasně, černobílé výroky můžeme najít i ve 3. knize Mojžíšově, kde je napsáno: „Nikdo se nepřiblíží k některé ze svých blízkých příbuzných, aby odkryl její nahotu“ (Lv 18,6). Podobných výroků, rad či zákonů existuje mnoho, nechci je však nyní citovat, protože

jsou hutným pokrmem. Všechny tyto texty mají společné to, že jsou velmi jasně formulovány. Nemusíte o nich příliš přemýšlet, a protože jsou srozumitelné, je možné je velmi lehce uvádět do praxe. Na druhou stranu však platí, že pokud se podle nich budete řídit, ale neuděláte nic navíc, nezaručí vám to šťastný a spokojený život, trvalé manželství či dobrý vztah se svými dětmi. Jsou to jen minimální požadavky pro dobrý a morální život, musíme k nim však přidat ještě něco navíc. Postačí pro přežití vašeho manželství, avšak pokud chcete prožívat váš vztah naplno, je třeba udělat víc. A to tím, že budeme biblické texty číst barevně.

2. Barevné čtení biblických textů

Je zřejmé, že černobílé vidění v životě nutně potřebujeme. Ovšem v Bibli je více výroků o vztazích než jen ty základní, například z Desatera. Potřebujeme hlubší pochopení. A to nám představuje Ježíš. Potvrzuje základní přikázání a zákony, ale zároveň odhaluje jejich hloubku a bohatství. Sledujeme ten samý film, ale najednou se stává živým a barevným. Zde je několik příkladů.

V kázání na hoře mluví Ježíš o manželské věrnosti. Nejprve připomíná věrnost, tak jak ji vnímala tehdejší společnost. Muž je věrný své manželce, pokud nemá žádný sexuální vztah s jinou ženou. Totéž kdysi tvrdil u svého selhání i Bill Clinton: „Neměl jsem s touto ženou sexuální vztah.“ Ježíš však pokračuje: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Nezcizoložíš.‘ Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci“ (Mt 5,27.28). Pokud to řekneme jednoduše, tak ocitnout se v posteli někoho jiného je poslední etapa velmi dlouhého procesu. Ten začíná, když moje manželka přestává být tou nejdůležitější osobou v mém životě. Děje se

to tehdy, když před ní začínám skrývat některá zákoutí svého nitra. Tehdy, když jí už nenosím květiny i ve všední dny.

Ježíš nám nabízí principy, které pomáhají udržet fungující manželství – pokud je budeme brát v našich životech opravdu vážně. Nabízí nám, aby naše manželství byla plná života, barevná a šťastná. Velmi pěkně tuto myšlenku vyjadřuje David Mace: „(1) Vše, co Ježíš řekl o láskyplných vztazích (někdy používá přímé oslovení člověka, jindy mluví o našem bratru), má přímý dosah na život tvůj a tvého partnera. (2) Bohatá a hluboká kvalita Kristových osobních vztahů s bližními poskytuje příklady lásky v akci. (3) Jeho revoluční postoj a chování k ženám je radikálně odlišné od převládajících názorů a předsudků té doby.“ (David a Věra Maceovi, *Láska a hněv v manželství*, str. 69).

Mohl bych uvádět další příklady, jak Ježíš znovu vykládá a vysvětluje zákony a naplňuje je novým životem. Třeba případ vraždy. Ježíš říká, že zabití se neodehrává tehdy, když někomu vrazíme nůž do zad. Vražda začíná již tehdy, kdy se hněv vymyká naší kontrole. Myslím však, že představený princip je jasný a ilustruje rozdíl mezi černobílým a barevným viděním.

3. 3D perspektiva

Existuje však ještě jeden způsob, jak se můžeme dívat na biblické texty, které se týkají vztahů. Je však potřeba nasadit si speciální brýle, které nám pomáhají hlouběji porozumět poselství, jež je ukryté v biblickém textu. Dovolte mi uvést tři příklady.

1. příklad

Žena okolo čtyřicítky: Jak může najít toho pravého muže, kterého pro ni připravil Bůh? Jak si může být jistá, že je to ten pravý? Muž okolo padesátky: Se svou první man-

želkou se často hádal, což nakonec vedlo k rozvodu. Z toho vyvodil, že nebyla pro něj tou pravou, ale nyní doufá, že jeho druhá manželka bude opravdu ta, kterou pro něj připravil Bůh.

Je třeba si povšimnout, jaký problém se skrývá za těmito otázkami. Existují dva rozličné modely, jak přemýšlíme o výběru partnera. Jeden říká, že někde na světě je jediná osoba, která je stvořena pro to, aby se stala mým partnerem na celý život. Mojí úlohou je najít tuto jedinečnou osobu, vzít si ji – a potom bude můj život šťastný, dokud neumřeme. Druhý model dává důraz na kompatibilitu. Na světě může být například pět tisíc žen, z nichž každá by se potenciálně mohla stát mojí manželkou – a já si mohu svobodně vybrat tu, které se celý odevzdám. Který z těchto modelů je biblický?

V knize Rút se nachází jednoznačná odpověď – když se na text podíváme tou správnou optikou. Když manžel a synové Noemi umírají, tak se obrací ke svým nevěstám: „Jděte, vraťte se každá do domu své matky. Nechť vám Hospodin prokáže milosrdenství, jako jste je vy prokazovaly zemřelým i mně“ (Rt 1,8). Jedna z nich se vrací ke své rodině, ale ta druhá – Rút – trvá na tom, že půjde se svou tchyní: „Nenaléhej na mne, abych tě opustila a vrátila se od tebe. Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt“ (Rt 1,16.17). Myslíte si, že manželství Rút a Kiljóna, syna Noemi, bylo dobré? Byla to Bohem daná správná volba? Když tchyně řekne, že nevěsta je dobrou manželkou pro jejího syna, tak to má velký význam. Je tedy možné říci, že měli oprav-

du dobré manželství. Ale pak se znovu vdává. Bylo i její manželství s Bóazem dobré? Když Bóaz mluví s Rút, říká: „Požehnána buď od Hospodina, má dcero. Projevila jsi teď větší oddanost než dříve, že nechodíš za mládenci, ani nuznými ani bohatými. Už se neboj, má dcero! Udělám pro tebe všechno, oč si říkáš. Všechnen můj lid v bráně ví, že jsi žena znamenitá“ (Rt 3,10.11). Když muž v té době mluvil s ženou s takovou úctou, znamenalo to, že ji miluje. Z toho je možné vyvodit, že měli dobré manželství. Zde je tedy biblický důkaz, že jedna žena (v našem případě Rút) může být kompatibilní, tedy může se životně shodnout s více muži (Kiljón a Bóaz). Zda je manželství dobré, nebo špatné nezáleží v první řadě na výběru partnera, ale na úsilí, které pár vynaloží na budování svého vztahu.

2. příklad

Jednou mi položila mladá, dvacetiletá žena tuto otázku: Co si myslíš o mém vztahu? Je tento muž tím pravým, za něhož se mám provdat? Přiznám se, že nerad dávám odpovědi na otázky tohoto typu. Je to volba člověka, který se ptá – já za ni nechci být odpovědný. Když však máme nasazený správné brýle, Bible nám poskytuje vhodné odpovědi i na tyto otázky. „Samson sestoupil do Timnaty a spatřil v Timnatě ženu z pelištejských dcer. Když se vrátil, sdělil svému otci a matce: ‚V Timnatě jsem spatřil ženu z pelištejských dcer. Nuže, vezměte mi ji za ženu!‘“ (Sd 14,1.2). Mladá žena, o níž jsem se zmiňoval, potřebovala najít vlastní odpověď na své otázky. Když však čtu tento biblický text, napadá mě hned několik otázek, jež by jí mohly pomoci v hledání: Jak o ní její přítel hovoří? Nazývá ji jménem, nebo o ní mluví jako o své ženě či dívce? Jak zvládá situace, v nichž je potřeba se rozhodnout? Rozhoduje on, nebo ho zajímá i názor

druhého – a rozhodnutí je potom společné? Pokračujme však dále v příběhu Samsona: „Ale otec s matkou mu bránili: ‚Což není žádná mezi dcerami tvých bratří a všeho mého lidu, že si jdeš pro ženu mezi pelištejské neobřezance?‘ Samson však svému otci odpověděl: ‚Vezmi pro mne tuto, protože to je v mých očích ta pravá!‘“ (Sd 14,3). A přicházejí další otázky: Jak se přítel mladé ženy chová ke svým rodičům? Projevuje jim úctu a váží si jejich hodnot? Nebo má rád jen sám sebe? Má zájem o názory, myšlenky a prožívání své přítelkyně? Bere na ně ohled? „I vyčítala ta žena s pláčem Samsonovi: ‚Chováš vůči mně jenom nenávisť, nemáš mě rád! Dals hádanku synům mého lidu a neprozradil jsi mi ji.‘ Odpověděl jí: ‚Ani svému otci a své matce jsem ji neprozradil, a tobě bych ji měl prozradit?‘“ (Sd 14,16). Jak se přítel mladé dívky staví k otázce důvěry? Pouští ji do svého vnitřního světa? Do jaké míry dovolí, aby byla součástí jeho života? Je to dost na to, aby k němu cítila důvěru? Je závislý na svých rodičích? Bude pro něj jeho přítelkyně nejdůležitější, nebo bude vždy na druhém místě – až po jeho matce, jejíž názor pro něho bude nejdůležitější a její jídlo nejchutnější? „S planoucím hněvem se vrátil do otcovského domu. Samsonovu ženu dostal jeden z družbů, který mu byl druhem“ (Sd 14,19.20).

3. příklad

Rodiče dospívajících mladých lidí se mě často ptají: Nás syn byl kdysi tak milým chlapcem, chodil do sboru, zpíval s mládeží... Nyní s ním však každou sobotu vedeme boj o to, aby s námi vůbec šel do sboru. Proč nemůže být stejný jako kdysi? I na tuto otázku budeme hledat odpověď v Bibli. Když je popisována poslední večere, Jan ve svém evangeliu zaznamenává: „Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: ‚Pane, ty

mi chceš mýt nohy?‘ Ježíš mu odpověděl: ‚Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš“ (J 13,6.7). Co má tento text společného s mladými lidmi? Ve skutečnosti velmi mnoho. Od Ježíše se můžeme naučit, jak vypadá správný postoj k našim dětem, o něž se bojíme. Dokážeme přijímat naše děti jako zatím nevyzrálé osobnosti? Přestože je velmi dobře známe, dokážeme jim důvěřovat v tom, že se správně rozhodnou v kritických situacích? Že budou stát na správné straně? Ježíš to dokázal vůči svým učedníkům. Učme se mít i my stejný postoj ke svým dětem. Nedívejme se na ně jako na „tvrdohlavé jedince“, vnímejme je jako bytosti, které se stále rozvíjejí a jež disponují většími schopnostmi, než v nich právě nyní rozeznáváme.

Je třeba najít odpověď ještě na jednu otázku. Jak můžeme získat „3D brýle“? Můžeme je získat díky třem jednoduchým krokům:

1. Poznáváme Bibli. Duch svatý nám připomene ty správné texty, pokud je známe. Proto je třeba Bibli číst pravidelně.

2. Budujeme vztahy – zvláště v rodině. V jedné rodině bylo pět dětí, rodiče také chovali včely. V jejich knihovně bylo mnoho knih o včelách, ale nebyla tam žádná o výchově dětí. Staňme se odborníky na výchovu svých dětí – jako je farmář na pěstování rostlin, automechanik na opravu aut či jakýkoliv řemeslník na své řemeslo. Kéž bychom věděli o svém dítěti alespoň tolik, kolik toho víme o jeho chorobách.

3. Mějme odvahu číst Bibli, jako bychom ji četli poprvé. Nepřemýšlíme a nehovoříme často o biblickém poselství, spíše se zaměřujeme na správný výklad biblického textu. Tím bráníme Duchu svatému, aby nám odhalil nové souvislosti, nové světlo.

Otázky k zamyšlení a diskuzi

---

1. Proč je potřeba číst Bibli jinak než ostatní knihy?
2. Měnily se v průběhu času vaše názory na Bibli? (Uveďte jak a proč.)

3. Změnila Bible vaše názory? (Uveďte příklad, jakým způsobem.)
4. Jak můžeme číst Bibli, aby stále obohatovala náš život?

Miluj sám sebe

Když přemýšlíme o vztazích, tak se většinou zabýváme třemi úrovněmi: **vztahem k sobě samému, vztahem k druhým lidem a vztahem k Bohu**. Všemi se budeme zabývat v průběhu tohoto modlitebního týdne. V této lekci se podíváme na to, jak můžeme milovat a přijímat sami sebe.

Může být člověk slavnou popovou hvězdou, i když má nadváhu, je plešatý, má problémy s páteří a špatně slyší? Ano, samozřejmě že ano. Existuje muž, který má všechny zmíněné problémy, a přesto vydal už pětáctýřicet sólových alb a připravil hudbu k pěti filmům. Národní akademie hudebního umění a věd mu několikrát udělila cenu Grammy, od Akademie filmového umění a věd obdržel Oscara. Phil Collins by podle výše zmíněných měřítek neměl být celebritou, a přece se stal jedním z nejvýznamnějších hudebníků posledních dvaceti let. Čím je výjimečný? Často slyším lidi, kteří o sobě říkají: Jsem už příliš starý... Mám příliš mnoho kil... A mnoho vrásek... Jsem příliš chudý...

Všichni máme možnost rozhodovat o naší budoucnosti, příliš často ji však nevyužíváme a procházíme životem jen tak.

Když jsme se narodili, dostali jsme různé vlastnosti a schopnosti. Bůh si přeje, abychom prožívali šťastný a úspěšný život.

Chce, abychom měli dobré zdraví. Chce, abychom prožívali kvalitní vztahy a byli obklopeni dobrými lidmi. Jestli dosáhneme tohoto cíle, záleží na mnoha faktorech – a jedním z nich je sám člověk. Pěkným způsobem to Bůh vysvětluje Jeremjášovi: „Stalo se ke mně slovo Hospodinovo: ‚Dříve než jsem tě vytvořil v životě matky, znal jsem tě, dříve než jsi vyšel z lůna, posvětil jsem tě, dal jsem tě pronárodům za proročka.‘ Nato jsem odpověděl: ‚Ach, Panovníku Hospodine, nevím, jak bych mluvil. Jsem přece chlapec.‘ Ale Hospodin mi řekl: ‚Něříkej: Jsem chlapec. Všude, kam tě pošlu, půjdeš, a všechno, co ti přikážu, řekneš. Neboj se jich, já budu s tebou a vysvobodím tě, je výrok Hospodinův“ (Jr 1,4–8).

V našem nitru se ukrývá naše „já“, které je plné možností. Bůh nám představuje ideál, jak nás vidí. Je to ta nejlepší volba pro náš život.

Reálně můžeme v našem životě jít třemi cestami.

1. Nedosáhneme ideálního stavu, nevyužijeme nejlepší volbu pro náš život, nezůročíme své možnosti, kvality a schopnosti.

2. Využíváme v životě všech svých schopností a možností. Milujeme a respektujeme sami sebe, probouzíme v sobě to nejlepší.

3. Někdy se však objevuje ještě další možnost. Jsou lidé, kteří jdou za své limity a možnosti a učiní něco, co by od nich nikdo nečekal. Josh Groban ve známé písni „You Raise Me Up“ zpívá: „Zvedáš mě výše, než mohu být.“

Ježíš řekl: „Miluj svého bližního jako sám sebe!“ (Mk 12,31). Tradiční výklad tohoto textu dává důraz na bližního. Je však důležité si povšimnout, že ho máme milovat jako sama sebe. Nebudeme schopni milovat bližní, pokud se nenaučíme milovat, přijímat a respektovat sama sebe. A tak je možné říci: Miluj sama sebe, abys mohl milovat svého bližního.

Jaké problémy má člověk, který nedokáže milovat sám sebe?

Problémy při výběru partnera a v manželství

---

1. Nesprávná představa o sobě samém omezuje kapacitu milovat a přijímat druhé.

Když milujeme a respektujeme sami sebe, získáváme svobodu a můžeme se soustředit na jiného člověka.

2. Nesprávná představa o sobě ovlivní rozhodování při výběru partnera.

Každý hodnotí sám sebe podle nějaké stupnice – například od jedné do deseti. Pokud si myslím, že jsem na stupni tři, budu se dívat po dívkách, které jsou na stupnici mezi dvojkou a trojkou. Nedovedu si představit, že by dívka z úrovně okolo osmičky byla mojí partnerkou. Pokud se však zařadím k devítce, vše bude jinak.

3. Nesprávná představa o sobě může způsobit, že sex bude prostředkem pro dokazování své hodnoty.

Mnoho žen je přesvědčeno, že se musí od muže nechat rychle dobýt a dát mu co nejvíc, aby si ho udržely ve vztahu. Tato

představa však není správná. V minulosti nás cvičili, jak musíme zabít draka, abychom dokázali, že jsme hodni polibku princezny. Pokud si tedy něčeho vážíme, musíme o to bojovat.

4. Nesprávná představa o sobě může způsobit, že bude tolerováno týrání.

Podle statistiky Ministerstva vnitra a spravedlnosti stoupl počet evidovaných případů domácího násilí za posledních 8 let téměř čtyřnásobně. Podle výzkumu, který provedla v roce 2003 Akademie věd České republiky, má zkušenost s některou z forem partnerského násilí 38 % žen v České republice.

Problémy při výchově dětí

Vzpomínám si na jednu mladou ženu, která přišla do mé poradny, protože stále nemohla najít toho správného partnera a měla obavy, že bude muset zůstat sama. Když jsem se jí ptal na její předešlé vztahy, prozradila mi, že z nějakých neznámých důvodů vždy vyhledávala starší muže, kteří trpěli nějakými závislostmi. Její poslední partner byl o patnáct let starší a měl problémy s alkoholem. Jiný byl zase o deset let starší a podléhal hazardnímu hraní.

Potom jsem se jí ptal na otce. Popsala mi člověka, který nikdy neměl čas na svou dceru, vždy se zajímal jen o své problémy, nikdy jí neřekl, že má krásnou dceru, nikdy ji neobjal a nepohládl. Jedinou výjimkou byly chvíle, kdy byl opilý. Tehdy se zdálo, že je nejlaskavějším otcem. Houpal svou dceru na kolenou, dal jí polibek na dobrou noc a říkal jí princezno. Toto děvče vyrůstalo s hlubokou touhou po otcově přijetí a se silným pocitem nejistoty o své ženskosti. Není divu, že ji přitahovali starší muži, kteří představovali jistou náhradu za

lásku jejího otce. A zároveň se naučila, že pouze závislý člověk dokáže vyjádřit svou lásku. Z tohoto příkladu je zřejmé, že milování sebe sama má mezigenerační dosah. Pokud milujeme a respektujeme sami sebe, můžeme dětem poskytnout zdravý základ a správnou představu o sobě. Pokud však máme problém přijímat sami sebe, může to mít bolestný vliv nejen na naše životy, ale i na životy našich dětí.

Co můžeme udělat?

V Žalmu 139,13–16 je zaznamenáno: „Tys to byl, kdo utvořil mé ledví, v životě mé matky jsi mě utkal. Tobě vzdávám chválu za činy, jež budí bázeň: podivuhodně jsem utvořen, obdivuhodné jsou tvé skutky, toho jsem si plně vědom. Tobě nezůstala skryta jediná z mých kostí, když jsem byl v skrytosti tvořen a hněten v nejhlubších útrobách země. Tvé oči mě viděly v zárodku, všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal.“ O čem mluví David v tomto žalmu? Představuje sama sebe jako Boží dílo a říká, že Boží skutky jsou obdivuhodné. Jako kdyby říkal: Jsem obdivuhodný! Toto vyjádření potřebujeme prožívat ve svých životech. Zkuste se zastavit a říct si: Jsem obdivuhodný! Co můžeme udělat pro to, abychom získali zdravou a pevnou sebedůvěru?

1. Odhalme moc slov „Já jsem...“

Poznali jste už v životě moc slov: „Já jsem...“? Kdykoliv řeknete: „Jsem už příliš starý,“ tak stárí přijde pod vaše okno a řekne si: „Někdo mě tady volá.“ A přijde dovnitř, usadí se na vašich bedrech a stane se vaší součástí. Pokaždé, když řeknete: „Jsem ošklivý,“ tak ošklivost pozvete do svého života. A tak můžeme dále pokračo-

vat. Když se podíváte do zrcadla a řeknete: „Jsem unavený... vrásčitý... plešatý... starý... jsem...“ Když začínáte pracovat a zhodnotíte se: „Jsem chaotický... neefektivní... unavený... jsem...“ Když přicházíte domů k vaší rodině a řeknete: „Jsem netrpělivý... příliš přísný... nespokojený... jsem...“ To není cesta dopředu. Je čas tento přístup změnit. Začneme do svého života zvát vlastnosti, které bychom chtěli mít. Řekni: „Já jsem silný... zdravý... talentovaný... pěkný... zajímavý... zábavný... milý... Jsem...“ Pokud se ptáte, zda je tato metoda v souladu s biblickým poselstvím, dovolte mi zmínit text z Jole 4,10 (ČSP): „Slabý ať řekne: Jsem hrdina.“

2. Používejme Boží zaslíbení každý den

Víte, že biblické dějiny psali lidé, kteří měli odvahu dovolávat se Božích zaslíbení? Tento princip je možné představit kvízem. Řeknu vám několik velmi důležitých biblických jmen a vy mi řekněte, ve kterém biblickém příběhu se objevují. Šamúa, Paltí, Gadí, Nachbí (Nu 13). Znáte je? A co jména Káleb a Jozue? Všechna tato jména se objevují v tom samém příběhu. Co je odlišuje? Proč si pamatujeme jména Káleba a Jozueho? Proč neznáme jména všech ostatních? Připomeňme si tento příběh několika slovy. Mojžíš vybral dvanáct mužů, aby prozkoumali zaslíbenou zemi. Vypravili se do kenaanské země, zkoumali krajinu i její obyvatele. Pak se vrátili a podali zprávu. Muži, jejichž jména neznáme, zhodnotili situaci jako bezvýhodnou – není možné tuto zemi dobýt. Města jsou velká, vojáci silní a jejich zbraně strašlivé. Káleb a Jozue však mluvili „jiným jazykem“. Citovali Boží zaslíbení a s plnou důvěrou vyznali, že Bůh je povede a nemají se čeho obávat. A to je odlišovalo. I my se v našem životě musíme naučit každý den si připomínat Boží zaslíbení.

3. Nezapomeňme, že ještě nejsme dokončení

Všichni máme své slabé stránky a nedokonalosti – jinak bychom nepotřebovali Spasitele. V našich životech jsou však oblasti, v nichž se chceme rozvíjet a stát se lepšími. Pokud vás nic nenapadá, zeptejte se svého partnera. Jsme stále ještě „ve výstavbě“. Jinými slovy to říká apoštol Pavel: „Jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista“ (Fp 1,6). Bůh v nás stále pracuje. Buďme proto trpěliví a nekritizujme zatím nedokončený „produkt“. Pavel také naznačuje, kdy bude termín dokončení – při dni Ježíše Krista. Není tento stav stejný, jaký prožíváme s našimi dětmi? Vidíme, jaké jsou, ale zároveň víme, čím by se mohly stát.

Dívám se na svého syna a vidím dobře vypadajícího mladého muže. Pracuje v pěkné kanceláři ve firmě, která se zabývá počítači. Je sportovní typ, v dobré fyzické kondici, je zdravý a silný. Jeho kolegové si ho váží a respektují ho. Je hluboce odevzdán Bohu, spravedlivý k ostatním lidem a věrný své manželce. Čte biblické příběhy svým dětem, které jsou hrdé, že patří do jeho rodiny. Dívám se na svou dceru a vidím krásnou mladou ženu, kterou její manžel miluje a ctí. Pracuje jako učitelka v mateřské škole, děti ji mají rády, je oblíbená mezi rodiči. V sobotu doprovází společný zpěv na klavír a vede sborový zpěv. Své děti učí, co je to Boží láska, vychovává je tak, aby měly zdravé sebevědomí. Podobným způsobem se díváme na naše děti – a Bůh na nás. Kdysi dávno žila jedna žena, která měla ve svém životě vše, co si mohla přát. Měla manžela, který ji miloval, byla zdravá a velmi bohatá. Měla však problém – který také dnes mají mnohé ženy a je pro ně výzvou – byla neplodná. Tehdy to však byla nejen těžká životní situace, ale lidé

tento stav považovali za trest od Boha. Ale jednoho dne Bůh změnil jméno této ženy a začal jí říkat „princezno“. Představte si, jak s ní od té doby její blízcí mluvili. „Dobré ráno, princezno. Podala bys mi prosím hrnek, princezno? Princezno, půjdeme se projít?“ Tato žena se opravdu začala cítit jako princezna – změnilo to její život. Otěhotněla a porodila chlapce. Myslím, že víte, kdo je touto ženou. „Bůh Abrahamovi řekl: ‚Své manželce Saraj už nebudeš říkat Saraj, Bojovnice, ale bude se jmenovat Sára, Kněžna. Požehnám ji a dám ti z ní syna. Požehnám ji a budou z ní národy, vzejdou z ní králové národů“ (Gn 17,15.16; B21).

Závěrem nechme promluvit apoštola Pavla, který nám odhaluje, jak nás vidí Bůh: „Jsme přece jeho dílo! Bůh nás v Kristu Ježíši stvořil k dobrým skutkům, které předem připravil, abychom se jim věnovali“ (Ef 2,10; B21). Řecky se slovo „dílo“ řekne „poiéma“ (z něhož pochází slovo poezie). Jedná se o umělecké dílo, něco velmi výjimečného a speciálního. Mistrovské dílo. To jste vy i já. Bez ohledu na to, co říkají ostatní, bez ohledu na vaši minulost, která se vás snaží stáhnout zpátky. Nikdy nezapomeňte na to, jak jste vzácní.

Otázky k zamyšlení a diskuzi

---

1. Vnímáte své nedostatky spíše jako nepřekonatelné překážky, nebo jako příležitosti ke změně?
2. Čeho byste chtěli v životě dosáhnout? Co jste pro to ochotni udělat?
3. Je možné milovat sám sebe tak, aby to nebylo sobecké?
4. Jak je možné milovat sám sebe? Proč je to důležité?

Beru si tebe... chci ti zůstat věrný až do smrti...

Jak mohou být naše manželství šťastná?

Tato přednáška se bude zabývat vztahem mezi partnery. Prostřednictvím příběhu o jednom páru ze Starého zákona si ukážeme dynamiku manželství. Byly to totiž stejné lidské bytosti, jako jsme my – spojené s tím samým Bohem, který je i na naší straně.

Máte rádi fotbal? A víte, co mají společného Česká republika, Maďarsko a třeba Slovensko? Ani jedna z těchto zemí se nezúčastnila Mistrovství světa ve fotbale v Brazílii. Pokud jste sledovali průběh mistrovství, byli jste svědky mnoha překvapení. Tím největším bylo, že fotbalové mužstvo, jež mělo největší šance, vypadlo hned v prvním kole. Před zahájením by nikdo nevěřil, že Španělsko vypadne tak rychle. Který jiný tým se může pyšnit tolika vítězstvími ve světě fotbalu? Španělé vyhráli skoro vše: Ligu mistrů, Mistrovství Evropy, Mistrovství světa – a to vše v krátkém časovém údobí. Manželské páry někdy prožívají podobný proces. Často se setkávám s těmi, které pěkně vystihují slova jedné staré písně: „Byl jsem stvořen, abych tě miloval, baby, a ty jsi byla stvořena, abys milovala mě.“ Zdá se, že tito lidé mají ty nejlepší předpoklady pro šťastné manželství. Po určitém čase se však objeví v manželské poradně nebo se dozvím, že se rozvedli. Co je v pozadí tohoto procesu? Jaké evangelium pro naše vztahy máme hledat v Bibli, abychom se v našich manželstvích vyhnuli tomuto konci?

Kdysi za mnou přišel jeden adventista a stěžoval si: „Bůh mě podvedl. Předtím,

než jsem se chtěl oženit, tak jsem Boha žádal o znamení, zda dělám správné rozhodnutí. A On mi toto znamení dal. Bylo mi úplně jasné, že ona je tou pravou, kterou si mám vzít. A nyní? Uběhlo pár let a ona mě už nemiluje a chce se se mnou rozvést. Jak mi něco takového mohl Bůh udělat?“

Dnes se budeme zabývat jedním negativním případem. Nesmíme však zapomenout, že „to, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to napsáno nám k napomenutí“ (1K 10,11). Podívejme se na Izákův příběh. Na něm si ukážeme, že jsme vystaveni stejným vlivům jako on. Na jedné straně Izák ve svém životě stále hledal Boží vedení a požehnání, na druhé straně ho stahovaly lidské faktory – síla rodiny, výchova, selhání komunikace a nesprávné řešení konfliktů. Dříve, než budeme sledovat jeho manželství, je třeba se podívat na historii jeho rodiny a jeho výchovu.

Jeho otec Abraham zoufale toužil po synovi – dědicovi, který by převzal rodinný podnik, na němž by se naplnila všechna zaslíbení, která mu dal Bůh. Jeho matka Sára také chtěla mít dítě, které by posilovalo její identitu. Bezdětnost v té době byla vnímána jako prokletí a trest od Boha. Když žena měla syna, získala důstojnost, úctu a sebehodnotu. Není divu, že až příliš chránila svého syna a byla k němu až přehnaně připoutaná. Izák měl nevlastního bratra, a tak zakusil všechny boje a těžkosti, které se vyskytují v nevlastní rodině. Jeho vlastní otec ho málem zabil, když ho měl obětovat Bohu, a proto je možné říci, že Izák prošel velmi traumatizující situací. Zklamal ho ten, komu důvěřoval, kdo ho

měl chránit a starat se o něj (přesně takovou zkušenost prožívají i oběti týrání).

Nyní se s Izákem setkáváme jako s příťažlivým mužem ve středním věku. Otec o něj měl obavy, a proto si zavolał služebníka a dal mu úkol: „Zavazuji tě přísahou při Hospodinu, Bohu nebes a Bohu země, abys nebral pro mého syna ženu z dcer Kenaanců, mezi nimiž sídlím. Půjdeš do mé země a do mého rodiště a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna Izáka“ (Gn 24,2–4).

Tento služebník musel mít silnou víru, jak je vidět z jeho modlitby. „Hospodine, Bože mého pána Abrahama, dopřej mi to prosím a prokaž milosrdenství mému pánu Abrahamovi. Hle, stojím nad pramenem a dcery mužů města vycházejí čerpat vodu. Dívce, která přijde, řeknu: Nakloň svůj džbán, abych se napil. Odvětí-li: ‚Jen pij, a také tvé velbloudy napojím,‘ předurčil jsi ji pro svého služebníka Izáka. Podle toho poznám, že jsi mému pánu prokázal milosrdenství“ (Gn 24,12–14).

Když jsem se chystal požádat svou přítelkyni Doru, aby se stala mou manželkou, nepřál jsem si nic víc, než „písemné potvrzení“ podepsané Bohem, že dělám správné rozhodnutí, když se s ní chci oženit.

Bůh odpověděl na modlitbu Abrahamova služebníka zázračným způsobem. „Ještě než domluvil, přišla Rebeka... Měla na rameni džbán“ (Gn 24,15).

Co byste si mysleli, kdyby příběh skončil právě v tomto okamžiku? Je to skoro jako závěr nějakého romantického filmu. Bůh jasně ukázal svou vůli a nejlepší řešení pro své děti. Než se však podíváme na pokračování příběhu, přiblížme si hlavní postavy. Rebeka je duchovně založená žena, která má hlubokou víru a miluje Boha. Vyslechne si služebníkovu zprávu, vidí, jak ho

Bůh přivedl a celou situaci připravil – a to jí stačí k tomu, aby se rozhodla, že si vezme Izáka, aniž by ho předtím viděla. A co mezitím dělá Izák? „Izák právě přicházel od Studnice Živého, který mě vidí, neboť sídlil v Negebu. Vyšel totiž k večeru na pole a byl zamyšlen. Tu se rozhlédl a spatřil přicházet velbloudy“ (Gn 24,62–64). Izák byl čestný muž šlechetného charakteru. Po celodenní namáhavé práci na poli se nejde domů dívat na svůj oblíbený televizní seriál nebo do místní restaurace. Šel se modlit a rozjímat.

Je zřejmé, že sám Bůh dal dohromady tento pár. Poskytl znamení, aby je přesvědčil, že patří jeden druhému. Nyní se však nacházíme v okamžiku, kdy o ně začínám mít starost. „Izák pak uvedl Rebeku do stanu své matky Sáry. Vzal si ji a stala se jeho ženou. A zamiloval si ji. Tak našel útěchu po smrti své matky“ (Gn 24,67).

Izák měl 37 let, když mu zemřela matka (Gn 17,17; 23,1), a 40 roků, když se ženil. Jako rodinný poradce se nemohu vyhnout otázce, koho vlastně Izák potřeboval – ženu, nebo náhradu za svou matku?

Bylo zjištěno, že silný žal a zoufalství po ztrátě blízkého člověka trvá více než rok. Po tomto období se tento stav může začít posunovat do nemoci. Izák tesknil již tři roky a potřeboval Rebeku, aby ho utěšila. Zpočátku k sobě měli velmi blízko. On potřeboval ženu, která by ho těšila, a ona potřebovala muže, jenž by jí nahradil rodinu, kterou opustila. Později se však stále více a více emocionálně vzdalovali. Jedním ze symptomů jejich citového odloučení bylo, že museli čekat dvacet let, než měli děti (Gn 25,26). Žena by se v manželství měla cítit bezpečně, měla by být rovnocenná s mužem, aby vůči němu byla vnímavá. Tyto hodnoty však v jejich vztahu chyběly.

Pak se stala zvláštní událost. „Izák se tedy usadil v Geraru. Když se muži toho místa vypyтали na jeho ženu, řekl: „Je to má sestra.“ Báł se totiž říci, že je to jeho žena, aby ho muži toho místa kvůli Rebece nezabili, neboť byla půvabného vzhledu“ (Gn 26,6.7). Neslyšeli jsme to už někdy? Jeho otec Abraham udělal to samé – dokonce dvakrát. Jsem si jist, že Izák byl už jako dítě těmito událostmi ovlivněn. Jak často se stává, že kopírujeme jednání, jaké jsme viděli u svých rodičů! Tyto vzory v našich myslích vytvářejí určitého „autopilota“, a když se ocitneme v podobných situacích, máme sklon reagovat stejně jako naši rodiče. V takových situacích mi manželka připomíná: Nyní mluvíš jako tvůj otec. Zkuste si představit, jak se musela Rebeka cítit, když ji Izák vystavil takové situaci, v níž byla bezbranná a ponížena.

Nakonec se jim narodila dvojčata. V tomto okamžiku však byli Rebeka a Izák tak emočně vzdáleni, že zoufale potřebovali intimitu, důvěru, blízkost a ujištění o své sebehodnotě. A tak použili své děti jako náhradu za svého partnera. „Když chlapeč dospěl, stal se Ezau mužem znalým lovu, mužem pole, kdežto Jákob byl muž bezúhonný a sídlil ve stanech. Izák miloval Ezaua, protože z lovu měl co do úst, kdežto Rebeka milovala Jákoba“ (Gn 25,27.28). Zde je velmi dobře vidět, jak rodina přenáší své nefunkční vzory jednání na další generaci. Když jako rodiče nevyřešíme „nezdravé“ dědictví, které se přenáší z předešlých generací, a když se s našimi manželskými odlišnostmi nedokážeme zrale vyrovnat, vytváříme nové „dědictví“, které přenášíme na naše děti a vnoučata.

Pak dochází ke známé události, kdy Ezau prodává své prvorozenství bratrovi

za „chléb a čočkovou krmí“ (Gn 25,34). Jákob podvede svého bratra, ale také otce. Rebeka, jeho matka, mu přitom pomáhá. Dává mu rady, jak může vyzrát na svého staršího bratra a slepého otce, aby nepoznal, komu dává požehnání. Ezau se po tomto podvodu na svého bratra velmi rozčílil, byl by schopen ho i zabít. Jak je možné, že to došlo tak daleko? Je to jen poslední zastávka dlouhého procesu. Tato rodina měla dlouhou tradici pošlapávání základních hodnot a principů. Dlouhé roky se k sobě nechovali čestně, nepromluvíli spolu o tom, co cítí. Izák zapřel svou ženu Rebeku, Ezau pohrdl prvorozenstvím, které bylo v té době velmi důležité a posvátné. Pokud chcete návod na pokažený život, můžete se řídit příkladem Izáka a Rebeky: Popřete každou kulturní a náboženskou hodnotu, nepřemýšlejte o tom, jak je možné změnit vztahové vzorce, které jsme zdědili po svých předcích, řiďte se bezmyšlenkovitě „autopilotem“, který do vaší mysli nainstalovali vaši rodiče a prarodiče. A nedělejte nic pro své manželství – a můžete připomenout, že vašeho partnera vám vybral Bůh, a tudíž je to jeho vina. Bylo by mi líto této rodiny, kdyby jejich příběh skončil v tomto okamžiku. Budme však trpěliví, protože se šťastně rozuzlí.

Jákob musí utéct před hněvem svého bratra. Míří k příbuzným své matky a začíná pracovat pro svého strýce. A zde zažije, jak chutná podvod z druhé strany. Zamiluje se do své sestřence (v tehdejší společnosti to bylo možné) a dohodne se se strýcem, že pro něj bude sedm let pracovat, když mu ji dá za manželku. Jeho strýc ho však podvedl a oženil ho se svou starší dcerou. Jákob tedy slouží dalších sedm let za mladší dceru, kterou miluje, a dalších sedm let za majetek. Bylo to dvacet jedna let ponížení,

závislosti, pokání, času na přemýšlení a lítosti. A nakonec učinil rozhodnutí, které zatím v jeho rodině nikdo předtím neudělal. Chce obnovit vztahy v rodině a usmířit se s bratrem i otcem. Chce využít druhou šanci. Vrací se zpět do míst, kde sídlí jeho rodina, a prosí o odpuštění ty, které před dvaceti roky podvedl a zradil. Rodina je znovu pohromadě. „Ezau mu vyběhl naproti, objal ho, padl mu kolem krku a líbal ho. Oba plakali. Když potom pozvedl oči, spatřil ženy s dětmi a řekl: ‚Kdo je to s tebou?‘ Jákob odpověděl: ‚To jsou děti, kterými Bůh obdaroval tvého služebníka‘“ (Gn 33,3.4). Někdy to trvá velmi dlouho, než se změní rodinné vzory, které jsme jako rodiče nebyli schopni napravit. Ale díky Bohu za naše děti, které nám mohou pomoci najít nové způsoby jak udržovat vztahy – pokud jsme tedy dostatečně pokorní, abychom se od nich učili. Z poslední scény, která je zaznamenána v Bibli, se dozvídáme, že příběh této rodiny skončil dobře. „Jákob přišel k svému otci Izákovi do Mamre, do Kirjat-arby, což je Chebrón, kde Abraham a Izák pobývali jako hosté. Izák se dožil sto osmdesáti let. I zesnul Izák a zemřel a byl připojen k svému lidu, stár a sytý dnů. Jeho synové Ezau a Jákob ho pochovali“ (Gn 35,27–29). V tomto okamžiku příběh končí, my však ještě chvíli budeme pokračovat. Zde je několik ponaučení, která si můžeme vzít z příběhu rodiny Izáka a Rebeky:

1. Manželství nefunguje samovolně

Po dvaceti letech manželství to potvrzují z vlastní zkušenosti. Manželství nefunguje automaticky. Musí být udržováno. Bůh vedl Izáka a Rebeku, aby se vzali. To však nebyla doživotní záruka, že jejich manželství bude šťastné, pokud nepřiloží ruku k dílu.

2. Neschovávejme se před svou minulostí

Je dobré postavit se čelem ke vztahovému „dědictví“, které si přinášíme z našich rodin. Snažme se změnit své jednání. Nesvěřujme životní cestu „autopilotovi“, vezměme ji do vlastních rukou. Někdy se může jednat o malé záležitosti, někdy to však mohou být velká tajemství. A někdy je potřebné absolvovat rodinné poradenství. Hlavně však „nestrkejme hlavu do písku“! Přemýšlejme o dětství, rozpoznávejme základní vzory jednání svých rodičů. Potom se rozhodněme, které části rodinného dědictví chceme předat svým dětem.

3. Mluvme o svých pocitech

Velká tragédie Izákovy rodiny spočívala v tom, že každý sám zápasil se svými emocemi. Izák nedokázal hovořit o svém zranění, kdy se ho otec pokoušel zabít; nedokázal mluvit o své bolesti, když ztratil matku – jediný bezpečný bod na zemi. Rebeka nedokázala sdílet své zklamání, když ji manžel zapřel jako svou manželku. Ezau nebyl schopen mluvit o své žárlivosti, že matka více milovala Jáko-ba než jeho. A Jákob nedokázal mluvit o svém ponížení, že byl vždy tím mladším, menším a slabším, tím druhým po svém bratrovi, jenž byl prvorozený a měl jej v oblíbení jeho otec.

4. Vyřešme své problémy

Představte si starý, ohnutý a rezavý hřebík. Co můžeme udělat, aby byl znovu použitelný? Napadají mě dvě věci:

Můžeme ho na dva týdny dát do nejspodnějšího šuplíku. Když ho vyndáme, bude lesklý a rovný. Je to tak?

Nebo mohu jít za sousedem, povyprávět mu o tom pokřiveném a rezavém hřebíku a dát mu ho. On to řekne dalšímu sousedovi a předá hřebík dál. Než se hřebík nakonec vrátí z druhé strany ulice, bude lesklý a rovný. Je to reálné?

Samozřejmě že ne. My sami se musíme cvičit ve zručnosti řešit konflikty. Když cítíme napětí v našich vztazích, musíme začít jednat. Rád bych ukončil tuto přenášku nádherným biblickým požehnáním pro nás a naše rodiny. „Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo chodí po jeho cestách! Co rukama vytěžíš, budeš i jíst. Blaze tobě, bude s tebou dobře. Tvá žena bude jak plodná réva uvnitř tvého domu, tvoji synové jak olivové ratolesti kolem tvého stolu. Hle, jak bývá požehnáno muži, jenž se bojí Hospodina. Hospodin ať požehná ti ze Sijónu, abys viděl dobro své rodiny (Jeruzaléma) po všechny

dny svého žití, abys uviděl syny svých synů. Pokoj s tebou (Izraelem)!“ (Ž 128).

Otázky k zamyšlení a diskuzi

---

1. Existuje vztah ze zárukou?
2. Co podle vás nejvíc prospívá – a naopak nejvíc škodí – našim vztahům?
3. Proč se lidé rozvádějí, když si při svatbě slibují věrnost a lásku až do smrti?
4. Jakou úlohu může a má hrát Bůh v manželském svazku?

Jaký je Bůh?

V jakého věříte Boha? V toho Boha, kterého nám představuje Bible, nebo v nějakou svou představu Boha, kterou jsme si vytvořili v mysli? Vlastní falešné představy o Bohu mohou někdy být velmi destruktivní. Máme možnost poznávat Boha, nebo nás příliš ovlivňuje naše výchova? Ježíš nám jasně odpovídá.

Toto téma je jedním z největších objevů mého křesťanského života. Dokonce bych o něm řekl, že pro mne bylo jakýmsi druhým obrácením. Avšak ještě dříve, než se do něj ponoříme, udělejme si krátký kvíz. Napište na papír tři až pět Božích vlastností (například milující, starostlivý...). Zkuste pak podle tohoto seznamu najít člověka, který tyto vlastnosti – alespoň částečně – má. Našli jste ho?

- Je možné, že existuje nějaké spojení mezi tímto člověkem a představou o Bohu?
- Pokud ano, je to pro vás nějak prospěšné?

- Jste spokojeni s takovým obrazem Boha, nebo chcete změnit způsob, jakým o Bohu přemýšlíte?

Věříme, že Bůh je živá a svrchovaná Bytost. Avšak máme problém. Boha nikdo z nás neviděl – proto nemáme jeho jasný obraz.

V Bibli je Bůh představen, je o něm uvedeno mnoho informací. Známe ho i z vlastní zkušenosti a vytváříme si o něm svou představu, obraz – tak, jako bychom skládali mozaiku. Tento obraz je však potřeba čas od času opravovat. Bůh nás stvořil k vlastnímu obrazu, často se však stává, že si Boha přizpůsobujeme podle naší vlastní podoby. Na následujících třech příbězích bych tuto myšlenku chtěl rozvinout.

El Šadaj, mocný Bůh

Tak jako každé ráno se probudil, umyl si tvář a pomodlil se k Bohu svých otců. Po

této ranní bohoslužbě vyšel na ulici. Ve svém rodném městě byl významnou osobností. Nejenže byl nejbohatším mužem, byl i laskavý a jeho dveře byly otevřeny pro všechny cizince. Když se podíval k obzoru, uviděl oblak prachu. Za chvíli přijel jeho služebník na velbloudovi. Když seskočil, hned začal vzrušeně Jóbovi hlásit: „Orali jsme s dobyt看kem a vedle se pásly oslice, když vtom nás přepadli Sabejci, zvířata ukradli a mládence pobili mečem. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“ (Jb 1,14.14; B21).

Ještě nestačil dokončit větu, když přijel další. „Boží blesk udeřil z nebe, zasáhl ovce i mládence a všichni shořeli. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“ (Jb 1,16; B21). Třetí posel přinesl tu nejhorší zprávu, jakou se může rodič dozvědět: „Tví synové a dcery právě jedli a popijeli víno v domě svého prvorozeného bratra, když vtom se od pouště přihnal mohutný víchr a udeřil na ten dům ze všech stran, takže se na ně zřítíl. Tvé děti jsou mrtvé. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“ (Jb 1,18.19; B21).

V jediný okamžik ztratil Jób vše – rodinu i majetek. Po nějaké době přišel i o zdraví. Jeho tělo bylo plné vředů, které svédily a bolely. Škrábe si je střepelem, aby alespoň částečně ulevil své trýzni. A v tomto okamžiku Jób říká: „Šípy Všemohoucího (El Šadaj) se do mě zabodly, jejich jed se mi vpíjí do ducha, Boží hrůzy mě obkličují ze všech stran“ (Jb 6,4; B21).

Knih Jób je jedním z nejstarších biblických textů. Můžeme se z ní dozvědět, jak lidé tenkrát přemýšleli o Bohu. Bůh (El Šadaj) je na oblaku s lukem a lidské bytosti jsou terčem pro jeho šípy. Když chce, posílá požehnání, někdy však lidi kosí nemocemi, bolestí a smrtí. Možná že vám je tento přístup povědomý, protože i dnes přemýšlí mnoho lidí o Bohu tímto způsobem. Když

prožijí něco dobrého, tak řeknou, že jim Bůh požehnal. Pokud je však potká něco zlého, myslí si, že je Bůh potrestal. Tento obraz Boha je však zkreslený a nevystihuje to, jaký je Bůh ve skutečnosti.

Jahve, Bůh, který osvobozuje

Existuje však ještě jiný obraz Boha, který je představen v dalším příběhu. Rodina se již nemohla dočkat. Rodiče rychle balili věci, protože je čekala velmi dlouhá cesta. Děti nevěděly, co se děje, proto se stále rodičů na něco vyptávaly. Nerozuměly však jejich odpovědím, protože neznaly jedno slovo, které se stále opakovalo – svoboda. Druhý den konečně pochopily, co se děje. Celý národ odcházel z otroctví, aby všichni hledali novou zem, nový domov. Už nebyli otroky, ale svobodnými lidmi, kteří mohli rozhodovat o svých životech. Jak se to stalo? Jak se mohla tato skupina lidí, kteří se nazývali Izrael, dostat z područí jedné z největších mocností starověkého světa? Odpověď zní: Jahve je vysvobodil. Kdo je to Jahve?

Když Bůh povolal Mojžíše, aby se stal poslem, který vyvede izraelský lid z Egypta, Mojžíš se zeptal, jaké je jeho jméno. A v tomto okamžiku je v Bibli zaznamenáno něco velmi důležitého: „Já jsem Hospodin (Jahve). Ukázal jsem se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jako Bůh všemohoucí (El Šadaj). Ale své jméno Hospodin (Jahve) jsem jim nedal poznat“ (Ex 6,2.3). O co tu šlo? Zdá se, jako by Bůh řekl: Vaši otcové mě znali jako El Šadaj, ale úplně nepochopili, kým ve skutečnosti jsem. A tak mně dovolte, abych se představil novým jménem: Jsem Jahve.

To je úplně jiný obraz Boha. Už není tak daleko, nesedí na oblaku a nestřílí šípy.

Vstupuje do našeho světa, zajímá se o problémy lidí a vysvobozuje je z jejich trápení. A to se děje i dnes. Lidé, kteří Boha znali jako toho, který je vzdálený, náhle zakusili, že je vysvobozuje z jejich nemocí, ze závislosti, z následků nehody či dokonce ze zneužívání, které zakusili. Jahve je Bůh, který vysvobozuje. Tento obraz Boha je pozitivní, je nám bližší. Přesto je mezi Bohem a námi stále ještě určitá vzdálenost. Vysvobozuje nás, chrání nás, přesto však má Bůh ještě vlastnosti, které jsou před námi skryty. Když s ním chceme hovořit, potřebujeme prostředníka – kněze. Není možné před něj předstoupit jen tak.

Abba, Bůh Otec

Seděli v horní místnosti. Uvědomovali si, že jde o významný večer. Nejen proto, že si připomínali, jak je Jahve zázračně vysvobodil z Egypta. Cítili, že se něco důležitého začne dít. Že něco výjimečného končí. Seděli okolo stolu, zahloubáni do svých myšlenek, a dívali se na Pána a Přítele. Nakonec Filip sebral odvahu a položil otázku, která všechny trápila: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“ (J 14,8). Tato otázka byla pro Ježíše příležitostí, aby nás naučil něco důležitého: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce“ (J 14,9). Učedníci mnohokrát slyšeli, jak se Ježíš modlí. Slyšeli též, jak nazývá Boha ne El Šadaj, dokonce ani Jahve, ale Otče. Aramejské slovo „abba“ je velmi zvláštní forma slova „otec“. Používá se jen v rámci rodiny. Když někoho oslovíte „abba“, tak to znamená, že k němu máte velmi blízký vztah. Když takto oslovujete Boha, tak mu říkáte Otče. Vyzkoušejte to a naslouchejte svým vnitřním pocitům. To je vztah, který Bůh s námi chce mít. Chce,

abychom jej nazývali Otče, chce, abychom mu důvěřovali tak jako malé dítě svému rodiči. Jak však můžeme vědět, jakým je Bůh Otcem? Ježíš nám dává jasnou odpověď: Kdo vidí mě, vidí Otce. Viděli jste Ježíše, jak prochází mezi malomocnými a dotýká se jich? Potom jste viděli Otce. Viděli jste, jak Ježíš odpustil ženě, která podvedla svého manžela, a zachránil ji před zástupem lidí, kteří již měli v rukou kameny? Pak jste viděli Otce. Viděli jste Ježíše, jak učinil lidi šťastné na svatební hostině? Pak jste viděli Otce. A viděli jste Ježíše přibitého na kříži, který na sebe vzal všechna naše přestoupení? Stáli jste někdy u postele svého nemocného dítěte a přáli si, abyste na sebe mohli vzít jeho bolest, aby nemuselo trpět? Tak přemýšlí Abba, náš Otec.

V této souvislosti si musíme položit dvě důležité otázky:

1. Jaký Bůh ve skutečnosti je?
2. Jaký je Bůh, kterého znáš?

V Bibli je představeno, jak Boží lid stále rostl ve svém poznání Boha. Představili jsme si tři obrazy Boha a můžeme si vybrat, zda se budeme držet Boha, který se představuje jako El Šadaj nebo Jahve či toužíme po hlubokém, důvěrném a blízkém vztahu s Bohem, který je naším Otcem. I když by odpověď neměla být složitá, je mnoho lidí – dokonce mezi adventisty – kteří mají zkrslý obraz Boha.

Na dokreslení uvedu dva příklady ze života.

Paní Charlotta

Když jsem studoval v Německu, pracoval jsem jako ošetřovatel v domově důchodců. Jednoho dne jsem měl přinést oběd jedné dvaadevadesátileté ženě. Paní Charlotta byla vždy zdvořilá dáma, ale v posledních dnech se začala chovat velmi agresivně.

Odmítala jídlo a neustále hovořila o své matce. Rozhovor, který jsme spolu vedli, na mě silně zapůsobil.

Charlotta: „Chci jít za svou matkou! Nechte mě odejít!“ (Některé sestřičky se jí snažily vysvětlit, že její maminka zemřela již před několika desítkami let. Jiné nebraly její prosby vážně. A tak jsem se rozhodl pustit do následující konverzace.)

Já: „Jste připravená jet na výlet? Máte již sbalené věci?“

Charlotta: „Ano, jsem připravená jít, nejsem si však jistá, že mě chce vidět.“ (O kom to mluvíme?)

Já: „Máte obavy, že vás vaše maminka nepřijme?“

Charlotta: „Vždy jsem chtěla být dobrá, ale nejsem si jistá, že jí to bude stačit. Vždy jsem chtěla být hodná.“

Já: „Víte, mám dítě, které občas zlobí. Já ho však nemiluji proto, že je hodné, ale proto, že je mým dítětem. Nezáleží na jeho chování, ale na vztahu mezi námi. Je mým synem a já ho vždy budu mít rád.“

Charlotta: „Myslíte, že mě má maminka ráda, i když jsem se nechovala vždy správně?“

Já: „Jsem si tím jist. Miluje vás, protože jste její dcera.“

Charlotta: „Tak to je dobře, nyní již můžu jít.“ (Na její tváři byla vidět úleva, již nevypadala tak křečovitě. Ale pochybnost se vrátila zpět.) „Musím za ten výlet něco zaplatit?“ (Je něco, co mohu udělat, abych usmířil tvrdého Boha, jehož představu mám v mysli?)

Já: „Ne. Někdo již tento výlet zaplatil.“ (O kom tu hovoříme?)

Charlotta: „Tak to je skvělé. Nyní už opravdu mohu odejít za svou maminkou. Je mi tady sice dobře, ale už chci jít za ní.“

(Od tohoto rozhovoru se přestala chovat nepříjemně, opět začala jíst, byla las-

kavá k sestřičkám. Za dva dny ve spánku zemřela.)

Protože tato žena měla tvrdou a trestající matku, spojila si ji s Bohem. Žila celý život s představou hrozného a trestajícího Boha. On však takový není! Zoufale potřebovala získat jiný obraz Boha, aby byla připravena zemřít.

Pan Josef

Jednoho dne jsem přišel k Josefovi, staršímu menšímu muži s nadváhou. Měl jsem mu pomoci se umýt. Sedl si v koupelně na stoličku a já jsem ho umýval sprchou. Protože jsem se nemohl dostat sprchou k ruce, požádal jsem ho, aby zvedl ruku. On ji však pozvedl tak, jak to dělali nacisté během druhé světové války. Začali jsme si povídat o válce a on mi vyprávěl mnoho příhod. Jednou jsem se ho zeptal na Hitlera. Řekl mi: „Víš, synku, Hitler byl tím největším vůdcem v celé historii. Vždy nám říkal, že nemusíme přemýšlet. Pokud budeme dělat jen to, co říká, když ho budeme poslouchat, dovede tuto zem ke slávě, kterou si nikdo nedokáže představit.“

O dva týdny později jsme spolu mluvili o Bohu. Byl obráceným křesťanem, tak jsem se ho zeptal, co pro něj znamená Bůh. Nikdy nezapomenu na to, co mi řekl: „Víš, Bůh je Král vesmíru. Všechno ví nejlépe. Pokud ho budeme poslouchat a nebudeme zpochybňovat jeho soudy, přivede nás do slávy, jež si nikdo nedokáže představit.“

O co tu šlo? Adolf Hitler mu splýval s Bohem. Tomuto muži se Hitler tak hluboce vryl do mysli, že mu určitým způsobem prolnul s Bohem.

Chtěl bych se však vrátit k otázce, kterou jsem položil na začátku. Co ovlivňuje

naše představy o Bohu? Je to Bible? Náš otec či matka? Je to nějaký lidský vzor či vůdce? Tato otázka je důležitá, protože ovlivňuje také způsob, jak přemýšlíme sami o sobě.

- Pokud je Bůh soudce, pak já jsem vězeň.
- Pokud je Bůh výběrčí daní, pak já jsem dlužník.
- Pokud je Bůh dobrým pastýřem, pak já jsem malou ovečkou.
- Pokud je Bůh dobrým Otcem, pak já jsem jeho milovaným synem.

Martin Luther se jednou zeptal: Jak mohu najít milostivého Boha? Tato otázka se týká i nás, protože existuje nespočet falešných obrazů Boha. Může se však stát, že se necháme ovládnout falešnými bohy, kteří disponují vlastnostmi, jež jsou biblickému učení cizí a vzdálené. Možná to jsou vlastnosti lidí, kteří měli vliv na naši duchovní výchovu.

P.S. Miluji Tě

Co je láska? Na tuto otázku hledalo a hledá odpověď mnoho umělců i vědců. Jen namátkou stačí vzpomenout rockové kapely z 80. let (Whitesnake: „Je tohle láska?“ nebo Foreigner: „Chci vědět, co je to láska“). Opravdu víte, jak vypadá láska? Prožíváte ji?

Láska je všude okolo nás. Naše nejdůležitější rozhodnutí, která činíme, jsou motivována láskou.

- Z lásky se ženíme a vdáváme.
- Z lásky máme děti.
- Z lásky navštěvujeme naše rodiče.
- Z lásky jsme přívětiví ke svým sousedům.

Kdo je tedy tvůj Bůh? El Šadaž – silný Bůh; Jahve, Bůh, který vysvobozuje, nebo Abba, Otec?

„Ale těm, kteří ho přijali, dal právo být Božími dětmi – všem těm, kdo věří v jeho jméno. Takoví nejsou narozeni z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha“ (J 1,12.13; B21).

„Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!“ (Ř 8,15).

Otázky k zamyšlení a diskuzi

1. Je tvá představa Boha a zkušenosti s ním ve shodě s tím, jak Boha představuje Bible?
2. Co očekáváš od Boha?
3. Jak ovlivňuje tvá představa Boha tvé vztahy?

- Z lásky běžíme pomoci neznámému dítěti na pláži, když se topí.
- Z lásky děláme charitativní činnost bez nároku na odměnu.

Všimli jste si někdy skutečnosti, že slovo „láska“ či větu „miluji tě“ umíme říci v mnoha jazycích?

Láska je sice přítomná všude okolo nás, přesto mnohemu nerozumíme.

- Každý pár se bere z lásky. A přesto více než polovina z nich se během prvních sedmi let rozvede.
- Každý rodič miluje své dítě, a přece jsou každý rok miliony mladých děvčat po celém světě prodávány

jako sexuální otrokyně, v mnohých případech přímo samotnými rodiči.

- Každé náboženství hlásá lásku, a přece ve jménu náboženství bylo během historie zabito nejvíce lidí.

Pro vyjasnění těchto rozporuplných vyjádření je třeba udělat tři následující věci:

1. Pokusíme se definovat, co je láska.
2. Musíme si uvědomit, že láska není záležitostí srdce.
3. Podíváme se na některé příklady lásky.

1. Co je to láska?

Tuto otázku si pokládají mnozí vědci, básníci a hudebníci. Vzpomínám si, že už jako dítě jsem slyšel píseň hudební skupiny Foreigner: „Chci vědět, co je to láska, chci, abys mi to ukázala, chci cítit, co je to láska, vím, že ty mi to můžeš ukázat.“ Nebo kapela Whitesnake, která byla charakteristická dlouhými vlasy, zpívala: „Je láska to, co cítím? Je láska, co jsem až dosud hledal?“ To není jednoduchá otázka.

Miluji svou ženu! A miluji palačinky... Myslíte, že mluvím o tom samém? Miluji svou dceru a miluji své auto. Také mám rád svého syna a mám rád svého psa. Z těchto vyjádření je zřejmé, že láska má mnoho podob a odstínů. Proto musíme být velmi konkrétní, když mluvíme o lásce.

Když se podíváme na starověké jazyky, vidíme, že slovo „láska“ vyjadřují mnoha pojmy. V latině je rozlišena „amor“ (vášnivá a erotická láska), „caritas“ (milosrdná a soucitná láska) a dokonce „studium“ (racionální láska, která chce poznat druhého člověka).

V novozákonní řečtině jsou používána slova: „erós“ (erotická láska), „filia“ (láska mezi lidmi, přátelství) a „agapé“ (Boží, sebeobětující se a iniciativní

láska). V Bibli je zaznamenán příběh, v němž najdeme tyto různé podoby lásky. „Když pak pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne (agapé) víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád (filia).“ Řekl mu: „Pas mé beránky.“ Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne (agapé)?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád (filia).“ Řekl mu: „Buď pastýřem mých ovcí!“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád (filia)?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všecko, ty víš také, že tě mám rád (filia).“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce!“ (J 21,15–17).

Ježíš nás chce naučit milovat láskou „agapé“, my však často dokážeme nabídnout jako to nejlepší pouze lásku „filia“. Avšak milovat láskou „agapé“ je možné. Můžeme se to naučit od Boha, který je láskou „agapé“ ve své podstatě. Co se stane, když to nejlepší, co dokážeme v našem manželství, rodičovství či sborovém životě, nestačí? Pro větší objasnění mi dovolu, abych vás seznámil s procesem lásky – jak „filia“, tak „agapé“.

Přátelská láska „filia“ začíná pocity. Když jsem viděl Doru poprvé, bylo mi sedmáct let. V tu chvíli jsem byl zaplaven pocity. Cítil jsem, jak mi srdce bije kdesi v hrdle. Zdálo se mi o ní, dokonce i během dne, když jsem zavřel oči, tak jsem ji viděl. Pocity však vedou k činům. Chtěl jsem jí říct, co prožívám. Napsal jsem jí desítky milostných dopisů, kupoval jsem jí dárky, nosil květiny – jí i její mamince. Po čase se tyto činy změnil v rozhodnutí. Ano, je to žena, se kterou chci žít. Chci se celý další život probouzet každé ráno vedle ní. Chci si jí vzít za manželku.

Bůh nás však miluje jiným způsobem. Láska „agapé“ začíná rozhodnutím. Bůh se rozhodl, že stvoří lidské bytosti jako objekt své lásky. Rozhodl se je milovat. Toto rozhodnutí pak vede k činům, které jsou někdy neuvěřitelné a neracionální. Když se lidé obrátili k Bohu zády, On se rozhodl udělat něco neuvěřitelného, aby nám ukázal svou lásku. Obětoval se za nás. Vzal trest za naše přestoupení na sebe, abychom my mohli dostat další šanci. Potom Bůh vyjadřuje své pocity. Začíná nám psát milostný dopis. „Hle, vyryl jsem si tě do dlaní“ (Iz 49,16). Je to stejné, jako kdyby dnes řekl: Vytetoval jsem si tvé jméno na rameno.

Rozdíl mezi těmito dvěma druhy lásky se stávají viditelné až v konfliktních situacích. Ukočení hádky je v těchto dvou formách lásky zcela odlišné. Když milujeme láskou „filia“, co je na prvním místě? Pocity. Jaké mám během hádky pocity k manželce a manželství? Jsem zklamaný, vzdálený, zraněný, zoufalý, naštvaný, nervózní... A pocity vedou k činům. K jakým činům nás mohou vést zmíněné pocity? Začnu křičet, bouchnu dveřmi, stanu se tvrdohlavým, nechci dosáhnout smíření. A k jakým rozhodnutím nás povedou tyto činy? Začnu pochybovat, zda moje manželka byla tou nejlepší volbou. Začnu fantazírovat, jaký mohl být můj život, kdybych si vzal jinou ženu. Do našeho vztahu se začíná vlamovat určitý chlad a odcizení.

Když milujeme láskou „agapé“, tak vše je jinak. V tomto případě je na prvním místě rozhodnutí: Manželka bude vždy ta, jíž jsem slíbil, že jí budu věrný po celý život. S ní chci pro naše děti vytvářet bezpečné místo, kde by mohly vyrůstat. Tyto myšlenky povedou k činům – například

k odpuštění, něžnosti, kreativité při hledání řešení konfliktní situace, k laskavému tónu mého hlasu... Na konci hádky se znovu cítíme spojeni, jsme rádi, že tvoříme pár, tvoříme silný tým. Jsem si jist, že i vy jste prožili hádky, po kterých jste se dobře pomilovali, ale i hádky, kdy jste nechtěli svého partnera vidět. To je rozdíl mezi láskou „agapé“ a „filia“.

2. Láska není záležitostí srdce

Když mluvíme, tak často spojujeme lásku se srdcem. Říkáme: „moje srdce je naplněno láskou“ nebo „zlomil jsi mi srdce“. Pokud bereme vážně rozdíl mezi láskou „filia“ a „agapé“, uvědomujeme si, jak je toto spojení nebezpečné. Jak již bylo zmíněno, láska je záležitostí rozhodnutí, ne srdce. Nevěřili byste, kolikrát už jsem v manželské poradně slyšel: „Nemohl jsem nic dělat se svými pocity, šel jsem za hlasem svého srdce...“ A výsledkem je nevěra, nedůvěra, manipulace mezi partnery – a děti, které prožívají úzkost a nejistotu.

Bible zmiňuje, že si máme na srdce dávat pozor. „Především dobře chraň své srdce – právě z něj všechen život vychází“ (Př 4,23; B21). Naše srdce na nás má velký vliv, je však třeba držet jej pod kontrolou naší mysli. Srdce má totiž několik problémů. Někdy může být pošetilé: „Kdo doufá v srdce své, blázen jest; ale kdož chodí moudře, pomůže sobě“ (Př 28,26; BK). Někdy je porušené a falešné: „Lidské srdce je ze všeho nejzradnější, je nenapravitelné – kdo mu rozumí?“ (Jr 17,9; B21).

Naše srdce však můžeme ovládat: „Můj synu, poslouvej a buď moudrý, veď své srdce po dobré cestě“ (Př 23,19; ČSP).

Srdce je možné očistit: „Umyjte své ruce, hříšníci, a očistěte svá srdce, vy, kdo máte dvojakou mysl“ (Jk 4,8; B21).

Naše srdce také můžeme plnit tím správným obsahem: „Vaše srdce buď celem při Hospodinu, našem Bohu, abyste se řídili jeho nařízeními a dodržovali jeho příkázání“ (1Kr 8,61).

Láska je záležitostí rozhodnutí. Pokud milujeme jen svým srdcem, naše láska se časem vyprázdní. Ano, pocity jsou důležité. Ano, vzrušení způsobená hormony a „chemií“ mohou zpestřit život. Naše láska však potřebuje pevný základ, díky kterému budou naše vztahy silné a odolné. A takový základ je v Boží lásce „agapé“, která vždy začíná rozhodnutími.

3. Příklady lásky

Příklady Boží lásky jsou v Bibli obsaženy mnohokrát. Bůh ukázal svou lásku všemi možnými způsoby. Pokaždé, když nás zve, abychom ho milovali nebo abychom se milovali navzájem, používá slovo „agapé“. Proto si můžeme být jisti, že můžeme milovat touto láskou.

Pomáhá mi, když mohu sledovat příběhy lidí, které jsou pro nás blízké a dosažitelné. V kontextu lásky bych rád zmínil Martina Luthera Kinga. Líbí se mi nejen proto, že pronesl jeden z nevlivnějších projevů „Mám sen“, ale také proto, že žil podle toho, co říkal. Při jedné příležitosti pronesl: „Tma nemůže vyhnat tmu, to může udělat jen světlo. Nenávist nemůže vyhnat nenávist, to může udělat jen láska.“

Jeho veřejné působení ukazuje, že láska může změnit nejen rodiny a malá společenství, ale může mít vliv na politiku a dokáže měnit zákony, které předtím byly vnímány jako neměnné.

Jednoho dne měl Martin Luther King projev před velkým zástupem lidí. Uprostřed něj mu oznámili, že se někdo pokusil vyhodit do vzduchu jeho dům. Rychle přerušil shromáždění a pospíchal domů. Vždyť tam byla jeho manželka Coretta a jeho několikaměsíční dítě. Když přišel ke svému zničenému domu, byl tam už shromážděn velký zástup černochů, kteří měli zbraně a byli připraveni se pomstít.

Někdo vykřikl: „Teď vidíš výsledky svého poselství. Jediný jazyk, kterému bílí rozumí, je násilí. Nech nás, abychom mohli něco říct jejich jazykem.“

Jeho manželka Coretta později líčila, že to byl okamžik, kdy byla životní filozofie Martina Luthera Kinga vystavena zkoušce. Jeho rodina téměř nepřežila bombový atentát a jeho přívrženci byli ochotni za něj bojovat – stačilo říci. On však gestem ruky utišil zástup a řekl: „Chci, abyste odložili své zbraně a šli domů. Tento problém není možné vyřešit násilím a odplatou.“ Ano, je možné prožívat v praxi vysoké standardy Boží lásky.

V 90. letech minulého století požádala jedna německá křesťanská organizace hudebního skladatele Siegfrieda Fietze, aby zhudebnil život a slova Martina Luthera Kinga. V jedné písni jsou tato slova: „Můžete nám vzít naše ženy, můžete škodit našim dětem, my vás však budeme milovat.“ Tato slova mají souvislost s bombovým útokem a s tím, jak se s ním Martin Luther King vyrovnával. Pak přišel den, kdy měl Fietz představit výsledky své práce organizaci, pro niž skládal toto dílo. Při zpěvu výše zmíněné věty však propukl v pláč. Když se utišil, vyznal: „Nejsem schopen pochopit, že to někdo myslí vážně. Asi nejsem na takové úrovni. Jak to je vůbec mož-

né?“ Když pak Siegfried Fietz nahrával ve studiu tyto písně spolu s Kingovou ženou Corettou, řekla mu: „Byl přesvědčen, že láska je tou největší mocí na světě, že láska je tak silná, že nás opravdu může osvobodit. Doufám, že všichni, kteří ho ctili a milovali, se k nám připojí, aby se jednoho dne mohl jeho sen stát skutečností.“

Druhým příkladem je jeden můj přítel, který je aktivní ve vězeňské duchovních službách. V roce 1994 – tehdy jsme zrovna byli spolu – se dozvěděl tragickou zprávu. Volal mu policista, že se nějaký zloděj dostal do domu jeho strýce. Ten slyšel hluk v garáži, tak se šel podívat, co se děje. Když ho zloděj uviděl, vzal lopatu, která byla opřená o stěnu, a zabil ho. O deset let později se můj přítel Robert staral o jednoho vězně, studovali spolu Bibli. Jednou se ho zeptal, za co byl odsouzen. Vězeň mu začal vyprávět příběh, jak se vloupal do jednoho domu a překvapil ho majitel. On se lekl, sebral lopatu a toho muže zabil. Robert si uvědomil, že se spřátelil s vrahem svého milovaného strýce. Zeptal jsem se ho, co v té chvíli cítil. Řekl mi: „Chtěl jsem mít zlost, chtěl jsem ho nenávidět. Ale to je-
diné, co jsem cítil, byla... láska. Nevím jak, ale odpustil jsem mu.“

Nemusíme zakoušet lásku v tak extrémních podmínkách, jako tomu bylo u Martina Luthera Kinga a mnoha dalších lidí v dějinách. Princip však zůstává stále stejný.

- Jak můžeš milovat partnera, který tě podvedl?
- Jak můžeš milovat své dospívající dítě, které se stále znovu a znovu bouří vůči tvým hodnotám a zneužívá každý tvůj čin lásky?

- Jak můžeš milovat bratra ve sboru, který zpochybňuje tvé dobré úmysly?
- Jak můžeš projevovat úctu šéfovi, který tě stále ponižuje?

Co jsme se mohli naučit v průběhu této přednášky? Jednak to, že lásku je možné definovat mnoha různými způsoby. Bůh pro nás připravil tu nejvyšší úroveň lásky, která je nesobecká, vstřícná, pozitivní a sebeobětavá. Je to láska „agapé“. Pokud se každý den necháme inspirovat Bohem, můžeme ji prakticky prožívat v našich životech.

Dozvěděli jsme se rovněž, že láska není pocitem, není záležitostí srdce. Láska je rozhodnutí. Když učiníme toto rozhodnutí, změní se naše emoce, obrátí se novým směrem.

Podívali jsme se také na některé příklady, jak je možné takovou lásku prožívat v extrémních životních situacích.

Dovolte mi zakončit toto poselství podobným způsobem jako Martin Luther King. Také já mám sen. Sním o tom, že manželé budou ovládat své emoce, že se naučí navzájem se milovat nejvyšší láskou „agapé“. Sním o tom, že prostřednictvím této lásky spolu budou šťastni celý život. Sním o tom, že děti budou vyrůstat v jistotě a bezpečí, že se budou od svých rodičů učit lásce a předávat ji dál svým dětem a vnoučatům.

Sním o tom, že jednoho dne se stanou sbory ostrovy pokoje a lásky. Sním o tom, že už nebude potřeba evangelizace, protože naše láska nakazí každého, s kým přijde do kontaktu. Sním o tom, že tato láska promění způsob, jakým chválíme Boha, jak se chováme jeden k druhému. Sním o tom, že naše láska změní atmosféru našich bohoslužeb i výborů sborů.

Sním o tom, že se Ježíš jednoho dne vrátí, podívá se na nás a řekne: Vidím, že se můj lid naučil, co znamená být pravými křesťany. Jsou milujícím společenstvím, které odráží hloubku mého charakteru. Když se na ně podívám, dokážu v nich rozpoznat svou vlastní tvář. Jsou připraveni, abych je přivedl do jejich domovů, aby mohli být navždy se mnou, abychom se mohli potkávat tváří v tvář.

Otázky k zamyšlení a diskuzi

1. Proč je člověk ochoten přijmout pokřivené obrazy lásky a žít v iluzích, které ničí vztahy?
2. Proč je důležité pochopit, co je to skutečná láska?
3. Jaký je tvůj sen o skutečné lásce? Co jsi ochoten pro ni udělat?

Návrhy pro závěrečné setkání

Společné sdílení (zhodnocení týdne)

1. Podle možností vytvořte pět skupin (podle počtu témat přednášek).
2. Rozdělte si ve skupinách témata přednášek (podle složení, věku a vhodnosti).
3. Ve skupinách diskutujte o aktuálnosti, naléhavosti a pravdivosti obsahu přednášky – z pohledu Bible, vašeho přesvědčení a náhledu společnosti. Sdílejte své názory a osobní zkušenosti v dané oblasti a hledejte možná řešení. Můžete společně diskutovat i o otázkách, jež

jsou uvedeny v závěru každé přednášky. (Věnujte diskuzi cca 20 až 25 minut.)

Ve skupině též zkuste shrnout důležité myšlenky do krátkých bodů a vět.

4. Každá skupina si zvolí někoho, kdo přednese ostatním vaše závěry z dané přednášky, ke kterým jste došli (cca 5 až 7 minut).
5. Modlete se společně. Svou vděčnost a prosby zkuste formulovat ve shodě s tématy, resp. závěry, ke kterým jste v diskuzi dospěli (pokud je atmosféra důvěrná, buďte ve svých modlitbách konkrétní a otevření).

Evangelium ve vztazích

Odpovědný redaktor Dan Hrdinka

Technický redaktor Miroslav Priehradný

Vydal Advent-Orion s.r.o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

www.adventorion.sk

Pro vnitřní potřebu církve adventistů

Fotografie na obálce www.shutterstock.com

Tisk FORK, Martin

Vrútky, 2014

